

LBDIS

Vasile Pârvan

We know
books

Ritmul istoric

● Lambodar
2026

Pentru înțelegerea lumii și a vieții, omul și-a creat concepte generale în care să poată sintetiza realități complete ale Cosmosului; așa sunt: pentru dimensional – spațiul, pentru vital – timpul, pentru vibratil – ritmul. Poziția unui obiect în lume nu se poate înțelege fără Spațiu, desfășurarea unei deveniri, de la neexistență înapoi la neexistență, nu se poate înțelege fără Timp, iar mișcarea universală nu se poate înțelege fără Ritm. Ca atare și ritmul e un aspect antropomorf, iar nu o entitate cosmică. El e o formă rațional-simplificată, senzoriu-armonizată, logic-sistemată a Mișcării, întrucât aceasta e accesibilă simțurilor noastre, e trupul palpabil al unei energii, altfel inaperceptibile și incalculabile. Ca în aspectul spațial ori temporal al Universului, unde ne e inaccesibil tot ce e infinit, în mare ori în mic, așa și în ritm (unde, pentru noi, tot ce e

vibrație prea larg sau prea fin ondulată, nu există) noi nu apercipem ritmic decât aceea ce e valorabil prin propriul nostru ritm uman. Restul e aritmie sau, am putea zice, uman, inerție. Iar ritmul care dă, la apercipere, cea mai plăcută senzație vibratilă ființei noastre, e caracterizat drept euritmie.

Energia universală e unică: lumina, sunetul, căldura, electricitatea, magnetismul, ori spiritul nu sunt decât vibrații, ale aceleiași forțe, variate numai ca frecvență absolută, intensitate și amplitudine: aceeași energie poate deveni, după modalitățile vibrării ei, sunet, căldură, lumină ori spirit. Din acest punct de vedere sufletul nostru poate întrevădea „adevărul” absolut, întrucât noi suntem tot parte din Cosmos, construită după aceleași legi și vibrând ritmic după aceleași legi, firește însă antropomorf mărginiți de puterile noastre așa de mici de a pătrunde cu simțurile în dimensional și cu ereditatea memoriei în evolutiv-vital. Originea noastră

cosmică și supunerea noastră continuă la legile existenței cosmice fac din noi simple expresii terestre ale unor energii vibratorii universale. Ritmul diurn-nocturn, ritmul solstițial-echinocțial, ritmul pulsațiilor magnetice, ritmul petelor solare etc. etc. fac din om simpla umbră a unor realități cosmice: întreaga lui viață e în funcție de aceste realități, ritmul vieții lui e în funcție de aceste ritmuri cosmice.

După cum toate încercările noastre de a contrazice legea gravitației universale sunt, mai devreme sau mai târziu, nimicite, tot așa orice evadare conștientă a ritmului omenesc din cadrele ritmului cosmic este fără întârziere pedepsită. În ritmul vieții și al morții universale, în ritmul iubirii și al creării universale, în ritmul întunericului și luminii cosmice, sunt încorporate indisolubil ritmurile vieții și morții, iubirii și creării, întunericului și luminii umane. Ca o moluscă turtită, care mai are un pic de viață în ea și caută să se refacă la forma și viața dinaintea

accidentului, așa și omul apăsător de mii de presiuni ale forțelor nivelatoare întru inerția materiei, caută, cât mai are o licărire de spirit în el, să-și revină la forma și viața intens vibratoare a ritmului spiritual. Am putea spune că voința ritmică e caracterul suprem al conștiinței omenești despre viață. În acordarea ritmului individual ori social cu ritmul universal stă singura putință de păstrare a vieții. Creșterea ritmului personal prin unificarea lui cu un ritm cosmic, înrudit și supraordonat lui, este singura putință de creare a vieții, cvasi-eterne, antropogenetice, a așa zisei „culturi” omenești.

În infinitatea variațiilor de ritm cosmic, ca o notă pierdută în simfonia sferelor, e ritmul vieții umane. El e unic. Formele lui par a crea tot atâtea ritmuri deosebite: dar e numai părere. El e ritmul vieții spirituale: în tacte sigure el urcă și coboară, se grăbește și întârzie, se pune la unison și se contrapunctează, deopotrivă de categorie și fatal în artă ca și în politică,

în religie ca și în știință, în economie ca și în filozofie.

Ritmul vieții omenești, privită în diferitele ei deveniri spirituale, e ritmul istoric. Precum nu e trup fără spațiu, așa nu e spirit fără ritm. Evoluția spiritului omnesc e istoria ritmului vieții creatoare. Cultura omenească e ritm solidificat în fapte. Cercetând faptele găsești ritmul.

Materia universală condiționează prin structura ei intimă ritmul care o va vivifica. Curenți de înaltă tensiune nu trec prin o anumite materie. Spirit intens vibrator nu se coboară decât în anumite construcții cerebrale.

Materia universală inertă e modificată de energia ritmică a Cosmosului potrivit structurii ei intime: de obicei ea e transpusă dintr-o structură în alta, câteodată însă e vitalizată. Spiritul omnesc creator ritmează formele vieții umane create de el – formele culturale – potrivit construcției intime a materiei cu care lucrează: individ, societate, fapte, idei,

pasiuni, material mort vitalizat, material cerebral evoluat.

Ca parte integrantă din Cosmos, ființa noastră omenească are în sine impulsuri transcendente *eterne și infinite*: instinctul creării (biologice ori spirituale), instinctul religios, instinctul metafizic, instinctul științific sunt imperative categorice ale intrasensibilității cosmice: noi fiind în fiecare clipă nu numai exemplificarea tristă a nimicniciei formelor trecătoare, ci și dovada peremptorie a perpetuității vieții, pe care chiar noi, cei pieritori, o putem voluntar crea. Astfel ritmul vieții cosmice își are în ritmul vieții omenești continue palingeneze antropomorfe: societatea, dreptul, statul, arta, lupta între indivizi, marile ondulații ale gândurilor care agită mulțimile, toate sunt simple aspecte umane ale unor forțe eterne ale Universului. Ceea ce aceste forțe construiesc în Cosmos, sistemele astrale și planetare, cu legile lor de interdependență în viața și moartea lor, marile efluvii de

lumină, căldură și câte alte forme energetic-vibratorii mai sunt, perpetuu creatoare de forme ale vieții și morții universale, adică, simplu, ale ritmului universal, construim și noi pe Pământ, creând viața umană ca atare fără început și fără sfârșit, căci fără început și fără sfârșit e și esența ei generator-generată.

Ritmul vieții omenești fiind deci atât determinat, ca parte din ritmul cosmic, cât și determinant, ca agent al devenirii umane postcontemporane, are în el și ceea ce vechea teorie istorică numește *fatalitate și întâmplare*, dar nu mai puțin ceea ce noua teorie istorică numește *determinism* social economic, spiritual, *uman*. Ritmul istoric, neinteligibil absolut, ca simplă autoordonare a vibrațiilor vieții umane, devine inteligibil relativ, ca întretesere continuă a umanului cu universalul prin spiritul creator al marilor vizionari ai Eternului, geniile Umanității.

În fiecare moleculă organică e pusă de legile cosmice puterea Creșterii. Ea